

Óvodás és kisiskolás gyermekek fejlődése, fejlesztése (elnök: Dancs Katinka)

T-9

**A MESE ÉS A RAJZFILM ÓVODÁSOK KÖRÉBEN VALÓ ALKALMAZÁSÁNAK
VALIDITÁSVIZSGÁLATA**

Farkas Simon, Gál Franciska, Pintér Henriett

Semmelweis Egyetem Pető András Kar

Kulcsszavak: anyanyelv-pedagógia; mesepedagógia; médiapedagógia

A mese közvetítésének számos innovatív lehetősége van a hagyományos mesélésen túl: a korai fejlődés szakaszában megmutatkozó szociális és esztétikai ereje mellett holisztikus eszközként segíti a nevelői munkát (Ónoap, 2018); többféle pedagógiai eljárás is kapcsolódhat, például interaktív mesélés, papírszínház, meseprojekt (l. Tancz, 2019). Új megoldás lehet az olyan mesék közvetítése, amelyek papír alapon és rajzfilm adaptációban is megjelennek. A rajzfilmek leleményes képi megoldásokat kínálhatnak a gyermekeknek, képi és hangbeli elemein keresztül emberi érzésekre, gondolatok kifejezésére lehet következtetni (M. Tóth, 1998). A hazai rajzfilmkínálatból kiemelkedik Csukás István Pom Pom című meséjéhez Sajdik Ferenc által készített rajzfilmje, amelynek karaktereivel, mozgásaival, színvilágával könnyen tudnak azonosulni a gyermekek. A kutatás célja egy mese és annak rajzfilm változata alkalmazásának kipróbálása óvodás csoportban. A kutatás kérdései: (1) Működik-e óvodások körében a mese és a rajzfilm alkalmazása a történet megértéséhez? (2) Milyen válaszvariációk születtek a mese és a rajzfilm karakterére, mozgására és színvilágára vonatkozóan? A kutatásban 12 többségi óvodába járó középső és nagycsoportos (5–6 éves) óvodás vett részt. A vizsgálat a következőképpen zajlott: először a mesét hallgatták meg a gyermekek, majd bemelegítő beszélgetés történt a mese benyomásairól, végül a meséhez kapcsolódó kérdésekre válaszoltak. Két nappal később megnézték ugyanannak a mesének a rajzfilm változatát, beszélgettek és válaszoltak ugyanazokra a kérdésekre. Összesen 10 kérdés volt a mesére és a rajzfilmre irányulóan: öt a karakterre, öt a mozgásra. A színvilágra vonatkozóan a gyermekek válaszait elemeztük mintázatelemzéssel. A vizsgálat megbízhatóságát két független megfigyelő értékelte (90%-os egyezés mutatkozott a válaszok helyességében). A gyermekek a mesére föltesztelt kérdésekre a karakterre irányulóan ötből kettőre adtak helyes válaszokat, amelyek oksági kérdések voltak (Mi lesz akkor, ha...? /Miért ...?), hasonlóan tudtak válaszolni a rajzfilm esetében a karakterre irányulóan, de a nagy részük helyes választ adott a másik oksági kérdésre is (Mi lesz akkor, ha...?). A mozgásra irányuló kérdésekben is nagy részük az öt kérdésre átlagosan kettőre válaszolt: a mesélés esetében a Mi történik akkor, ha...? és a Mozoghat-e, ha...? a rajzfilmmnél pedig a Mi történik, valahányszor, ha...? típusú kérdésekre adtak helyes válaszokat. A színvilágra irányuló kérdések esetében a szereplőket változatos színekkel fejezték ki a mesében és a rajzfilmben egyaránt. Mivel a mesében nem jelennek meg a színek, így adódhatott a gyermekek számára a színek változatos megnevezése is a válaszukban; „változatos időjárás” nyelvi kifejezést megértették, így tudták következetesen megnevezni az őszi levelek színeit. A kutatás szeretne hozzájárulni a mesepedagógiai kutatásokhoz, ugyanakkor további vizsgálatokra van szükség a mese és a rajzfilm óvodai tevékenységekbe való beemeléséhez.